

orqali kasallikka olib keladi. Deyarli darhol yoki immunitetni pasaytirish va tananing himoya kuchlarini bostirish fonida. Shunday qilib, dastlabki ikki guruh ichakda bo'lishi mumkin va mavjud. Uchinchi guruh mikroorganizmlar vakillarining paydo bo'lishi muvozanatni, butun mikrofloraning muvozanatini keltirib chiqaradi. Obligatlar o'ladi, bu patogen shtammlarning o'sishini kuchaytiradi, bu muvozanatning klinik belgilari paydo bo'ladi. Bu disbiyoz deb ataladi. Disbiyoz - bu bolaning ichaklaridagi foydali va patogen bakteriyalar o'rtasidagi muvozanatning o'zgarishi bilan tavsiflangan sindrom. Tegishli muammoni tashxislash va davolash pediatr yoki oilaviy shifokor tomonidan amalga oshiriladi. Disbakterioz alohida kasallik emas. Bu ichki organlarning birlamchi patologiyalari yoki qo'zg'atuvchi omillar ta'sirida yuzaga keladigan patologik sindrom bo'lib, chaqaloqning ichaklarida zararli bakteriyalar sonining ko'payishi bilan birga keladi. Shu sababli ovqat hazm qilish yomonlashadi va bemorning umumiy farovonligi buziladi. Shunisi e'tiborga loyiqliki, "disbioz" atamasi adabiyotda alohida uchraydi. Disbiyoz - bu faqat bakterial floraning nomutanosibligidan kelib chiqadigan muammo, disbioz barcha mikroorganizmlar (bakteriyalar, zamburug'lar va ba'zan viruslar) o'rtasidagi munosabatlarning buzilishidir. Yangi tug'ilgan chaqaloqlar va chaqaloqlar ichak mikroflorasining buzilishi uchun eng keng xavf guruhidir. Buning sababi - ichaklarning immaturiyasi, u asta-sekin foydali va zararli bakteriyalar bilan to'ldiriladi. Bolada vaqtinchalik (tug'ilgandan keyin 7 kungacha) va haqiqiy disbiyoz (7 kundan keyin) mavjud. Va shuning uchun 70-80% hollarda ota-onalar vahima qo'ymasliklari kerak. Kichkintoga etarlicha g'amxo'rlik qilish va davolanish (agar kerak bo'lsa) bilan ichki muvozanat belgilari tezda yo'qoladi. Ekologiya, shuningdek, odamlar turmushining tegishli geografik va iqlim sharoitlari (bu zavod va fabrikalardan atrof-muhitning ifloslanishi, radiatsiya ta'siri, chiqindi gazlar ifloslanishi va boshqalarni o'z ichiga oladi). Bugungi kunda zararli narsalar ro'yxati cheksiz bo'lishi mumkin. Afsuski, bundan tashqari, kasbiy xavf-xatarlar ham muhim rol o'ynaydi, ular butun organizmga ta'siri tufayli tebranishdan tortib turli xil xavfli ishlab chiqarishlarga, sanitariya va gigiena - bularning barchasi bizning yashash sharoitimiz birlashtirilgan. Xuddi shu ish sharoitidan boshlab va uylarimizning kirish joylari bilan yakunlanadi. Ichki sabablar: Bularga birinchi navbatda turli yuqumli kasalliklar kiradi. Biz ichak disbiyozi haqida gapirganimiz sababli, ichak kasalliklari birinchi o'rinda turadi - salmonellyoz, klebsiella, virusli diareya va boshqalar. Buning sababi shundaki, ular oshqozon-ichak traktining bir yoki boshqa qismining shilliq qavatining yallig'lanishi bilan birga keladi. ARVI paytida hatto kataral sindrom ham ichaklarda o'zini namoyon qiladi, ovqatlanish sabablari, ya'ni muvozanatsiz ovqatlanish tufayli, ayniqsa bolalarda (hayotning birinchi yilda noto'g'ri kiritilgan qo'shimcha ovqatlar, shuningdek, o'smir qizlarda turli xil parhezlarga bo'lgan ishtiyoq), stressli sharoitlar muhim rol o'ynaydi. Gormonal holatga ko'proq bog'liqlik mavjud, immunitet tanqisligi, bolalarda allergik sharoitlar, atopik dermatit va diatez muhim rol o'ynaydi. Axir, teri toshmasi tanada sodir bo'layotgan voqealarning kichik ko'rsatkichidir. Ichkarida ko'p narsa qoladi va oziq-ovqat sezgirligi ayniqsa muhimdir, ya'ni har qanday ovqatga allergiya. Oshqozon-

ichak trakti va uning fermentlarining konjenital disfunktsiyalari (masalan, malabsorbsiya sindromi). Somatik kasalliklar, albatta, oshqozon-ichak trakti kasalliklarini o'z ichiga oladi. Gastrit, gastroduodenit, ichak atoniysi va turli parezlar, kolit, jigar va o't pufagi kasalliklari kabi. Operatsiyadan keyingi turli xil holatlar ham bo'ladi (oshqozon, o't pufagini rezektsiya qilish), va oxirgi guruh - turli dori vositalarining ta'siri. Avvalo, bular mikroblarga qarshi va giyohvand moddalar, shuningdek, oshqozon harakatiga, fermentlarning sekretsiyasiga va o'rabi qo'yadigan moddalarga ta'sir qiluvchi vositalar.

Bolalarda disbiyozning belgilari: Disbakterioz - 90% hollarda bolaning ichaklariga ta'sir qiladigan muammo. Shunga ko'ra, butun klinik ko'rinish dispepsiya belgilarining kuchayishi bilan oshqozon-ichak traktining disfunktsiyasi bilan oqlanadi. Xavf omillari muhim ahamiyatga ega. Ular patologiyaning rivojlanish ehtimolini sezilarli darajada oshiradi.

Erta tug'ilish. Bunday holda, bolaning ichaklari ularning shakllanishini yakunlash va to'g'ri mikroflora bilan kolonizatsiya qilish uchun ko'proq vaqt talab qiladi. Yangi tug'ilgan chaqaloq onadan uzoq vaqt ajralib turadi. Odatda, chaqaloq "mahalliy" mikroflorani almashtirish uchun tug'ilgandan so'ng darhol ayolning oshqozoniga qo'yiladi. Biroq, turli xil asoratlar bilan kichik bemorni inkubatorga yoki intensiv terapiya bo'limiga olib borish mumkin, bu foydali bakteriyalarning normal kolonizatsiyasiga hissa qo'shmaydi. Sun'iy oziqlantirish. Formulalar onaning ko'krak sutiga taqlid qilishi mumkin, ammo ular uni 100% almashtira olmaydi, bu esa disbiyoz rivojlanish xavfini oshiradi. Antibiotiklarni qabul qilish. Antibakterial vositalar nafaqat patogen mikroorganizmlarni, balki foydali bo'lganlarni ham o'ldiradi. Yuqumli kasalliklar. Yallig'lanish jarayoni mikrofloraning buzilishi va ichak shilliq qavatining shikastlanishi bilan kechadi. Immunitetning birlamchi yoki ikkilamchi pasayishi (surunkali somatik kasalliklarning kuchayishi). Bir vaqtning o'zida bemorning tanasiga qancha omillar ta'sir qilsa, dysbiozni rivojlanish ehtimoli shunchalik yuqori bo'ladi.

Bakterial muvozanatning eng keng tarqalgan belgilari: ko'pikli tabure - najas yoqimsiz nordon hidga ega bo'ladi va suyuqroq bo'ladi; kolik kabi qorin og'rig'i;

og'riqning kuchayishini kamaytirish uchun doimiy ravishda oyoqlarni qoringa tortish; hissiy labillik, kayfiyat, doimiy yig'lash, yomon uyqu; havo yoki oziq-ovqat qoldiqlarining regurgitatsiyasi; quşish (og'ir holatlarda paydo bo'ladi); ichaklarda gaz hosil bo'lishining kuchayishi (meteorizm), ich qotishi yoki diareya kabi ichak disfunktsiyasi; allergik reaktsiyalarning turli shakllari - dermatit, qichishish, teri toshmasi. Bolalar va o'smirlarda ichak disbiyozi belgilari va belgilarining og'irligi kasallikning shakliga bog'liq:

Bolalardagi disbakteriozda ichak mikroflorasining tarkibi kasallikning to'rtta darajasini ajratishga imkon beradi:

1. Kompensatsiyalangan shakl kasallikning I-II bosqichlariga to'g'ri keladi; qoida tariqasida, u og'ir alomatlarsiz sodir bo'ladi; bola o'zini odatdagidek tutadi, tuyadi bilan ovqatlanadi va yaxshi vazn oladi;

2.Subkompensatsiyalangan variant - patologiyaning II-III bosqichi; ota-onalar yomon tuyadi, letargiya, engil ovqat hazm qilish buzilishi haqida xabar berishadi; Chaqaloqlarda vazn ortish tezligi sekinlashadi;

3.Bolada ichak disbiyozining dekompensatsiyalangan shakli ahvolning sezilarli darajada yomonlashishi bilan yuzaga keladi: dispepsiya belgilari paydo bo'ladi (qusish, diareya, umumiy intoksikatsiya); ko'pincha patologiya o'tkir ichak infektsiyalarining rivojlanishi uchun fonga aylanadi; bu shakl III-IV bosqichlarga mos keladi.

I daraja anaerob mikrofloraning ustunligi (kislorodsiz sharoitda yashash) bilan tavsiflanadi, bifidobakteriyalar soni 1 g najas namunasi uchun 107-108 CFU dan pastga tushmaydi; opportunistik mikroflora ikki turdan ko'p bo'lмагan holda ifodalanadi va ularning konsentratsiyasi 1 g uchun 102-104 CFU ni tashkil qiladi;

II daraja anaerob va aerob (kislorodga muhtoj) mikroorganizmlarning teng nisbati mavjud bo'lganda tayinlanadi; opportunistik flora miqdori 1 g uchun 106-107 CFU; *E. coli* ning an'anaviy shakllari gemolizlovchi va lakteza-salbiy shtammlar bilan almashtiriladi;

III daraja aerob mikroblarning ustunligi, ko'p miqdordagi opportunistik bakteriyalar, sut kislotasi va bifidobakteriyalarning keskin kamayishi, ularning to'liq yo'qligi bilan tavsiflanadi;

IV daraja, agar ichaklarda antibakterial dorilarga chidamli bo'lgan opportunistik mikroorganizmlar hukmron bo'lsa, tayinlanadi. Bolalarda dysbiozni aniqlashning eng oson yo'li skatologiya - najasni tekshirish yosh bolalarda dysbiozni fiziologik normal jarayonlardan ajratish juda qiyin ekanligini unutmaslik kerak. Shuning uchun, "oldingi shaxslar" muhim rol o'yaydi. Aytaylik, ona yaqinda chaqalog'inining pnevmoniya bilan kasallanganligini biladi, buning uchun antibiotiklar ishlataligan, ammo quyida tavsiflangan dorilar shaklida disbakteriozning oldini olish amalga oshirilmagan. Albatta, bu holda, biz dysbioz haqida alohida o'ylaymiz. Xuddi shu narsa, uning yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yuqorida aytib o'tilgan har qanday sharoitga tegishli. Shunday qilib, eng oddiy usul - skatologiya - najasni o'rganish. Bu erda, birinchi navbatda, biz kiruvchi oziq-ovqatning organizm tomonidan qanchalik so'rilihini ko'rib chiqamiz. Agar tahlilda juda ko'p hazm bo'lмагan mushak tolalari, yog 'kislotalari, tolalar, kraxmallar mavjud bo'lsa, bu organizm ovqatni yaxshi singdirmaydi, degan ma'noni anglatadi. Sabablardan biri - mikrofloraning buzilishi va uning "ishlashiga" imkon bermaydigan narsa. Bu patogen mikroorganizmlar majburiy florani bostirganda, disbakterioz bilan mumkin. Shuningdek, tahlil ko'pincha leykotsitlar va ichak epiteliya hujayralarining ko'p sonini o'z ichiga oladi, ular uning mikroorganizmlarisiz qolgan ichak devorining yallig'lanishi tufayli paydo bo'ladi. Albatta, najasning rangi va mustahkamligi tanadagi buzilishlar haqida sizga ma'lumot beradi - najas suyuq, ko'p, tez-tez, ko'p suvli, ko'pincha ochiq rangga ega. Bunday holda, chaqaloq doimo suv so'raydi va og'ir holatlarda ekzoz - suvsizlanish rivojlanishi mumkin. Eng kichik bolalar kilogramm olishni to'xtatadilar va hatto vazn yo'qotishni boshlaydilar. Teri quriydi va uning elastikligi yo'qoladi.

Disbakteriozning oldini olish: Quyidagi choralar disbiyoz rivojlanish ehtimolini kamaytirishga yordam beradi: tug'ilgandan keyin darhol teri bilan aloqa qilish; bolaning ratsional ovqatlanishi - ideal tarzda emizish va belgilangan muddatdan oldin qo'shimcha ovqatlanmaslik; ovqatdan oldin qo'llarni yuvish. Agar biz kattaroq bolalar haqida gapiradigan bo'lsak, unda disbiyozning oldini olish: to'g'ri ovqatlanish, tez ovqatlanish, gazlangan suv, shirinliklarni cheklash, infektsiyalarni o'z vaqtida davolash, shuningdek antibiotiklarni faqat ko'rsatilgan va shifokor tavsiyalariga muvofiq qo'llash. Ichak mikroflorasi tarkibidagi buzilishlar yosh bolalar uchun ayniqsa xavflidir. Chaqaloqdagi ovqat hazm qilish buzilishi ham disbiyoz, ham boshqa ko'plab patologiyalarning belgisi bo'lishi mumkin. Agar biron bir muammo bo'lsa, darhol mutaxassisdan yordam so'rash juda muhimdir. Dastlab, shifokorlar ko'proq xavfli sharoitlarni istisno qiladilar: ichak infektsiyalari, ichak kolikasi kasalligi, laktaza etishmovchiligi va shundan keyingina ular disbiyoz uchun test o'tkazadilar.

Xulosa: Ota-onalar ovqatlanish va kundalik rejimga oid barcha mutaxassis tavsiyalarini diqqat bilan bajarishlari, shuningdek, belgilangan dori-darmonlarni qabul qilishlari kerak. Agar patologiya o'z vaqtida kuzatilsa va bartaraf etilsa, chaqaloqning ovqat hazm qilish jarayoni normallahadi, u yaxshi ovqatlana boshlaydi va yaxshi kilogramm oladi. Agar yuqoridagi belgilar aniqlansa, ota-onalar pediatrga murojaat qilishlari kerak. Shifokor bolaning ahvolini baholashi va yanada jiddiy patologiyalarni istisno qilishi mumkin. Agar kerak bo'lsa, mutaxassis etarli davolanishni belgilaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Krivushchev B.I. „Disbakterioz va probiotiklar” ZR. 2010 yil. № 3.
2. Ilyenko L. I., Xolodova I. N. „Bolalarda ichak disbiyozi” Tibbiyot ishlari. 2008 yil. № 2.
3. Xavkin A.I. „Bolalarda ichak disbiyozi va ich qotishi” 2010 yil. № 3-4.
4. Bronovets I.N. „Ichak disbiyozi: diagnostika, oldini olish va davolash” Tibbiyot yangiliklari. 2016 yil. 11-son (266).
5. Paxomovskaya N.L., Potapov A.S., Volynets G.V. „Antibiotik terapiyasi paytida bolalarda ichak disbiyozi” MS. 2015 yil. 6-son.

“ÂGE” LEKSEMASINING VERBALLASHUVI

Jo'rayeva Moxinur Najmuddin qizi
Farg'ona davlat universiteti talabasi

Fransuz tilida “yosh” tushunchasi “âge” leksemasi orqali verballahadi. Ushbu tovush kompleksi o'zining hozirgi ko'rinishida birinchi marta o'rta asr fransuz tili davrida yozma qayd qilingan edi. Etimologik lug'atlarning ma'lumotlarida keltirilishicha, “âge” (yosh) so'zi kelib chiqishiga ko'ra, chamasi, qadimgi fransuz tilidan XI asrdayoq ääge, yeäge shakllariga ega edi.

Ilgari eslatib o'tilganidek, fransuzcha “âge” (yosh) so'zi klassik lotin tilining “umrning uzoqligi” ma'nosini bildiruvchi ætäş otidan, fonetik qonunlar asosida tiklangan xalq lotin tilining ancha ilgarigi ætaticum shaklidan kelib chiqqan. Klassik ætäş esa yanada ilgarigi taxminiy shakli ævitashakli bilan “poyonsizlik, abadiylik, davom etish muddati, uzoqlik” ma'nolarini ifodalovchi ævusga borib taqaladi.

So'zning yeäge shaklidagi birinchi qaydi 1080 yildagi “Roland haqidagi qo'shiq” (Chanson de Rolland)ga tegishli. XII asrda ääge shakli qayd qilingan bo'lib, u XVI asrgacha mavjud bo'ladi. Keyin fonetik o'zgarishlar natijasida XVII asrga kelib so'z âge shaklida bo'lib, u hozirgi kungacha mavjuddir.

Yozma manbalar bo'yicha so'z ma'nosining tarixiy evolyutsiyasi, ya'ni uning mazmunlar bilan to'lishi ham ma'lum. 1100 yilda “barcha uzoqligi bilan olingan inson umri” ma'nosи qayd qilingan (Chanson de Rolland). 1160 yilda - “inson tug'ilgan davrdan boshlab o'tgan vaqt” (Wace, Roman de Rou, Chrét de Troyes, Chevalier au Lion asarlarida). 1188 yilda faqat âge adulte, majorité - katta yosh, balog'at yoshi, voyaga yetish, balog'at (Partonopeus de Blois), keyin (1260 yili) âge mûr - balog'at yoshi, balog'at, voyaga (bo'yiga) yetganlik (Ph. De Novare, Quatre âges de l'Homme). 1267 yilda inson umri davri analogiyasi bo'yicha “tarixiy” davr ma'nosи paydo bo'ladi.

Shu faktidan ochiq-oydin ko'rinish turibdiki, “yosh” tushunchasi o'zining ilk anglanish bosqichlarida fransuz tili olam manzaralarida umrning barcha davomiyligi, uzunligi va hatto boqiylining tasviri sifatida tasavvur qilinib, “vaqt” deb atalgan tushuncha bilan tenglashtiriladi.

Olimlarning fikrini va “yosh” ma'noli lisoniy birliklarning absolyut ko'pchilik qismi xalqlar - til sohiblari tomonidan xalq tajribasiga suyanib, inson umrining aniq davrlari haqidagi ilmiy bilimlarsiz yaratilganligi faktini e'tiborga olib, ishimizda, o'rganilayotgan til birliklarining semantikasi asosida, biz quyidagi leksik-semantik guruhlarni ajratib ko'rsatamiz:

1. “Bolalik yoshi” ma'noli frazeo-semantik guruhlar hamda o'z ichida o'smirlik yoshini tasvirlashga tegishli bo'lgan leksik birliklar;
2. “O'spirinlik” yoshi ma'noli leksik-semantik guruhlar;